

VODIČ ZA ISPUNJAVANJE STATISTIČKOG IZVJEŠTAJA SPPI-CES

Uvod

Svrha ovog vodiča jest pružiti detaljnije informacije o istraživanju kako biste lakše mogli popuniti izvještaj o cijenama SPPI-CES. Ako vam je potrebna dodatna pomoć ili informacije, molimo da nam se obratite na broj telefona (01) 4806-116 ili elektroničkom poštom na adresu: sppi@dzs.hr.

Povjerljivost podataka

Državni zavod za statistiku odgovoran je prema Zakonu o službenoj statistici osigurati da se podaci dobiveni ovim istraživanjem koriste isključivo u statističke svrhe. Državna tijela nemaju ovlasti koristiti se prikupljenim podacima za nametanje bilo kakvih obveza izvještajnim jedinicama. Prikupljeni podaci objavljuvat će se u agregiranom obliku tako da se ne mogu prepoznati individualne jedinice.

Svrha istraživanja

Osnovna svrha istraživanja jest mjerenje dinamike kretanja cijena koje odražavaju uvjete ponude i potražnje na tržištu usluga. Podaci dobiveni ovim istraživanjem služe za makroekonomske analize te se koriste i kao deflatori za pretvorbu vrijednosti outputa usluga u mjeru volumena. Iz pojedinačnih indeksa cijena pojedinih djelatnosti izračunava se indeks za cjelokupni uslužni sektor i takav se dostavlja Eurostatu. Također se možete koristiti rezultatima ovog istraživanja za usporedbu prosječnih kretanja cijena sa sličnim tvrtkama te analizu drugih aspekata svog poslovanja (troškovi, produktivnost, za izradu eskalacijske klauzule u ugovoru).

Vaše sudjelovanje je važno

Bez točnih podataka svih uzorkom izabranih poduzeća ne može se izračunati točan i za korisnike upotrebljiv indeks cijena usluga u cestovnom prijevozu robe, a to opet ugrožava i realnost indeksa cijena za cjelokupni uslužni sektor.

Pravna i metodološka osnova

Pravna osnova za provođenje istraživanja jest Zakon o službenoj statistici (NN, br. 103/03., 75/09. i 59/12.) i Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti. Metodološku osnovu čine propisi Eurostata i nacionalni propisi.

Propisi Eurostata na kojima se temelji metodologija za ovo istraživanje jesu:

- Uredba Vijeća (EZ) br. 1165/98 od 19. svibnja 1998. o kratkoročnim poslovnim statistikama
- Uredba (EZ) Europskog parlamenta i Vijeća br. 1158/2005 od 6. srpnja 2005. o izmjenama i dopunama Uredbe Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim statistikama
- Uredba Komisije (EZ) br. 1503/06 o provedbi i izmjenama i dopunama Uredbe Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim statistikama u pogledu definicija i varijabla, popisa varijabla i učestalosti prikupljanja podataka.

Metodološki priručnik na osnovu kojeg se izrađuje nacionalna metodologija za izračun indeksa:

„Methodological guide for developing producer price indices for services“, Eurostat i OECD, 2005 (www.oecd.org/dataoecd/44/40/36274111.pdf).

Međunarodno usporedivi podaci

Podaci o cijenama usluga međunarodno su usporedivi na razini EU-a. Eurostat tromjesečno preuzima indekse cijena. Podaci za članice EU-a i Republiku Hrvatsku mogu se naći u bazi podataka Eurostata na internetskoj stranici <http://epp.eurostat.ec.europa.eu> i to:

- *Statistics Database*
- *Industry, trade and services*
- *Short-term business statistics*
- *Trade and Services.*

Koncept cijena

Cijena uslužnih djelatnosti jest ugovorna cijena, odnosno **cijena koju prima proizvođač, tj. pružatelj usluga** za izvršenu uslugu. U tu su cijenu uključene moguće primljene subvencije, a isključena su plaćanja poreza. Cilj je pratiti cijene usluga koje su za izabrana poduzeća važne, bilo u smislu učestalosti izvođenja bilo s vrijednosnog gledišta.

Budući da prikupljeni podaci **o cijenama moraju biti usporedivi po tromjesečjima**, promatrane usluge treba jasno specificirati. Konačan popis važnih usluga utvrđujemo u suradnji s konkretnim poduzećem obično na početku godine, a po potrebi i unutar godine.

Struktura i sadržaj obrasca

I. Osnovni podaci

Razdoblje

Razdoblje označava tromjesečni period za koji se obrazac ispunjava. Imamo četiri oznake za tromjesečja:

- **01** – za razdoblje od 1. siječnja do 31. ožujka
- **02** – za razdoblje od 1. travnja do 30. lipnja
- **03** – za razdoblje od 1. srpnja do 30. rujna
- **04** – za razdoblje od 1. listopada do 31. prosinca.

Naziv tvrtke, adresa, OIB i MB

Naziv tvrtke treba biti potpun, a adresa tvrtke odnosi se na adresu gdje je tvrtka registrirana.

OIB i MB ispisuju se tako da budu ispunjena sva polja predviđena za te podatke.

Osoba za kontakt

Traže se podaci o osobi s kojom se može kontaktirati u vezi s ispunjenim izvještajem. Preporučujemo da to bude osoba koja se svakodnevno bavi određivanjem prodajnih cijena vaših usluga.

Potrebno je upisati njezino ime i prezime, u kojem sektoru ili odjelu poduzeća radi (ako je za ispunjavanje izvještaja zadužena osoba iz vanjskoga računovodstvenog servisa, to treba naznačiti pod sektor/odjel), zatim telefonski broj, telefaks te adresu elektroničke pošte na koju joj se možemo obratiti. Kod upisa telefonskih brojeva obvezatno se upisuje prebroj.

Pod „Izvještaj sastavio“ i „Izvještaj odobrio“ traži se potpis tih osoba. (Ovaj zahtjev vrijedi samo za papirnatu izvještaje.)

II. Dio A: PODACI O PROMETU PODUZEĆA

Promet se uvijek daje za godinu koja je prethodila godini u kojoj se provodi istraživanje i daje se samo prilikom prvog ispunjavanja izvještaja.

Promet je vrijednost svih prodanih roba i obavljenih usluga na tržištu tijekom godine bez obzira na to jesu li naplaćene ili ne. Iz prometa je isključen porez na dodanu vrijednost. **Promet** odgovara prihodu od obavljanja djelatnosti bez izvanrednih i financijskih prihoda.

Oba polja prometa potrebno je ispuniti.

- **Ukupan promet ostvaren od svih djelatnosti** – u ovo polje unosi se sveukupan godišnji promet poduzeća u tisućama kuna neovisno od koje djelatnosti je ostvaren. Isključen je PDV.
- **Promet ostvaren samo od djelatnosti cestovnog prijevoza** – u ovo polje unosi se godišnji promet koji je sadržan u ukupnom prometu poduzeća, a odnosi se samo na djelatnost cestovnog prijevoza robe. Isključen je PDV.

Ukupan promet poduzeća i promet od djelatnosti cestovnog prijevoza robe mogu biti isti u slučaju da se poduzeće nije bavilo nikakvim drugim aktivnostima od kojih je ostvarilo promet.

Tablica 1. Struktura prometa u djelatnosti cestovnog prijevoza po skupinama usluga

Za strukturu prometa predviđena je tablica u koju se unosi udio (u %) u prometu ostvarenom samo od djelatnosti cestovnog prijevoza robe za svaku skupinu usluga koje poduzeće pruža. Zbroj udjela mora iznositi 100% prometa ostvarenog od djelatnosti cestovnog prijevoza robe. Upisuju se samo cijeli brojevi bez decimala.

Ako se dio prometa ostvaruje i od **ostalih usluga cestovnog prijevoza robe** (šifra skupine usluga 11) u prazno polje se trebaju naznačiti koje su to usluge.

Na kraju tablice treba naznačiti tip podataka koji se koristio za iskazivanje strukture prometa.

- **P** (procjena) – ako se sa sigurnošću iz poslovnih evidencijskih knjiga nije mogla odrediti struktura prometa
- **E** (poslovne evidencije poduzeća) – ako se iz poslovnih knjiga poduzeća mogla točno odrediti struktura prometa
- **K** (kombinacija procjene i poslovne evidencije) – koristi se ako se za pojedine skupine usluga moglo točno odrediti koji je udio u prometu od djelatnosti cestovnog prijevoza robe, a za ostale skupine usluga nije.

III. Dio B: ODABIR TIPIŠNIH USLUGA I CIJENE ODABRANIH USLUGA

Ovaj dio sadržava tablicu 2. „Tipične usluge i cijene“, u koju se upisuju podaci o tipičnim uslugama vašeg poduzeća. Odabire se jedna do dvije tipične usluge iz svake skupine usluga za koju ste iskazali udio prometa u tablici 1 (osim za skupinu usluga 11).

Tipična usluga znači da je ta usluga:

Karakteristična za poduzeće: izabrana usluga treba opravdati znatan udio u prometu pripadajuće skupine usluga u vašem poduzeću i treba predstavljati tipično obavljanje posla za danu skupinu usluga.

Ponavljajuća: važno je da odaberete uslugu koju ste obavljali prije i za koju očekujete da ćete je obavljati još barem godinu dana.

Stabilna: posao obavljen za svaku tipičnu uslugu treba biti sličan iz tromjesečja u tromjesečje.

Preduvjet točnosti izračunatog indeksa cijena je da se iz tromjesečja u tromjesečje izvještavaju cijene za istu uslugu (iste kvalitete i obujma)

Tablica 2. Tipične usluge i cijene ispunjava se na slijedeći način:

- U stupac ❶ **Šifra skupine usluga** upisuje se šifra skupine usluga koja se može pronaći u tablici **Popis usluga cestovnog prijevoza robe za prikupljanje cijena** na 5 i 6 stranici ovog Vodiča, u prvom stupcu (šifre od 1.1. do 10.2). Šifra usluge ovisi o vrsti usluge koja se izabire za izvještavanje te o skupini usluga kojoj pripada.
- U stupac ❷ **Šifra načina za formiranje cijena** upisuje se šifra načina formiranja cijene za odabranu uslugu, a to može biti:

UG - Ugovorna cijena jest cijena na bazi **sklopljenog ugovora**, iste ili vrlo sličnih usluga koje se pružaju za **istoga klijenta** tijekom tromjesečja ne kraćega od jedne godine, na temelju sklopljenog ugovora. Usluga se na osnovi istog ugovora pruža klijentu najmanje jedanput u tromjesečju. U ugovoru je obujam usluge precizno definiran (trajanje ugovora, količine, cijene i ostali bitni elementi određivanja cijene), te ukupan iznos koji će se platiti za obavljene usluge iz ugovora.

TC - Transakcijska cijena jest cijena ponovljene ili vrlo slične usluge koja se pruža **različitim ili istim klijentima** barem jedanput u tromjesečju.

- U stupac ❸ **Identifikacijski broj; opis usluge i glavnih elemenata koji određuju cijenu** upisuje se interni identifikacijski broj usluge ako postoji u vašem poduzeću. Opišite uslugu što je moguće detaljnije koristeći se sljedećim činiteljima koji obično određuju cijenu usluga u vašoj djelatnosti, ako su primjenjivi:
 - veličina i vrsta vozila
 - vrsta i težina tereta
 - stupanj iskorištenosti kapaciteta
 - udaljenost i odredište
 - informacije o turi
 - trajanje ugovora.

Predloženi činitelji nisu i zadani, što znači da možete opisati uslugu na svoj način koristeći se onim činiteljima koji su relevantni za formiranje cijene usluge koju opisujete, a ne nalaze se na ovoj listi.

Kod opisa usluge imajte na umu da se tim opisom omogućuje praćenje promjena cijena.

Opis usluge se tijekom godine ne mijenja i on jednoznačno određuje uslugu koju ste izabrali za izvješćivanje.

U stupac ❹ **Mjerna jedinica** upisuje se jedinica za koju se dogovara cijena usluge. Mjerna jedinica može biti:

- tura (vožnja, „fura“)
- km
- tona
- tona/kilometar.

Možete se također koristiti drugom mjernom jedinicom koju smatrate važnom za formiranje cijene usluge.

Mjerna jedinica bi trebala biti takva da je prema njoj moguće lako odrediti promjene cijena, ako do promjena dođe.

- U stupce ❺ i ❻ **Cijena za iskazanu mjernu jedinicu u kn** upisuje se cijena jedne mjerne jedinice odabrane usluge koja je naplaćena klijentima u prethodnome i tekućem tromjesečju. **Iz cijene trebaju biti isključeni PDV, a uključene subvencije.** U slučaju da se cijena iste usluge mijenjala tijekom istog tromjesečja, izračunajte prosječnu cijenu za to tromjesečje.

Obavezno se ispunjava polje cijena za prethodno tromjesečje (osim kad je riječ o novoj usluzi koja se nije obavljala u prethodnome tromjesečju). U prvom tromjesečju u stupac 5 se unosi cijena za četvrto tromjesečje prethodne godine bez obzira na to jeste li tada sudjelovali u istraživanju ili ne.

- U stupac ❼ **Razlog promjene ili nedostatka cijene** unosi se šifra razloga promjene ili nedostatka podatka o cijeni iz istoimenog šifrnika navedenog na sljedećoj stranici ovog vodiča. Šiframa se koristite u slučajevima kada se cijena izabrane usluge promijenila u tekućem tromjesečju u odnosu na prethodno (šifre 1 – 7 ili 11) ili ne raspoložete cijenom za jedno od tromjesečja (šifre 8 – 10). Šifre 8 – 10 nisu prihvatljive pri prvom ispunjavanju upitnika.

Šifre razloga promjene i nedostataka podataka o cijeni:

Šifra Razlozi promjena i nedostataka podataka o cijeni

01 NOVI CJENIK

U promatranom razdoblju promijenili ste cijenu zbog prijelaza u novu fiskalnu godinu ili ste uskladili cijene s inflacijom ili tarifom.

02 POTRAŽNJA PREMAŠUJE PONUDU

U promatranom razdoblju povećala se potražnja za uslugom koju pružate, a nemate mogućnosti zadovoljiti svaki zahtjev niti na tržištu postoje slična poduzeća koja bi pružala usluge slične vašima. Prema tome, cijena je porasla.

03 PONUDA PREMAŠUJE POTRAŽNJU

U promatranom razdoblju broj pružatelja usluge se povećao, a broj kupaca odnosno klijenata se smanjio. Primjer: usluga je postala manje atraktivna za kupce jer su se na tržištu pojavile nove poboljšane usluge. Prema tome, cijena se snizila. Isto tako, ako se kupovna moć klijenata smanjila, prisiljeni ste smanjiti cijenu usluge kako biste je prodali.

04 POPUST

U tom razdoblju odobravao se popust na cijenu usluge. Promjena cijene vrijedi i u slučaju ako se cijena u promatranom tromjesečju promijenila zbog smanjenja/povećanja popusta u odnosu na popust koji je vrijedio u prethodnom tromjesečju.

05 PREKID POPUSTA

U promatranom razdoblju cijena se vratila na razinu prije popusta.

06 PROMJENA U TROŠKOVIMA UTJECALA JE NA CIJENU

U promatranom razdoblju promijenila se cijena potrošnog materijala, cijena energenata ili se promijenio devizni tečaj. Također, ako se promijenila plaća vaših radnika, to može biti razlog promjene cijena ako je promjena plaće vezana za cijenu usluge.

07 DRUGI RAZLOZI PROMJENE CIJENE

Odabirom tog razloga potrebno je navesti koji je to drugi razlog promjene cijene. Primjerice: revizija ugovora, indeksacija mogu biti neki od ostalih razloga promjena cijena. Bitno je da se navede koji je to drugi razlog.

08 USLUGA SE PRIVREMENO NE OBAVLJA

Ta se šifra koristi u slučaju ako se u promatranom tromjesečju odabrana usluga privremeno ne obavlja, ali očekujete da će se opet obavljati u sljedećim razdobljima. U ovom slučaju cijenu za tekuće tromjesečje ne iskazujete, odnosno cijenu za tekuće tromjesečje iskazujete u onom tromjesečju kada ste uslugu ponovno počeli obavljati.

09 USLUGA SE VIŠE NE NUDI

Ta se šifra koristi u slučaju ako ste uslugu koju ste izabrali za izvješćivanje prestali obavljati, tj. više se ne nalazi u vašoj ponudi. U ovom slučaju cijenu odabrane usluge za tekuće tromjesečje ne iskazujete. U sljedećim tromjesečjima ova usluga se više ne prikazuje na izvještajima.

10 NOVA USLUGA

Ta se šifra koristi u slučaju ako za novu/nadomjesnu uslugu ne postoji cijena za prethodno tromjesečje jer je riječ o potpuno novoj usluzi koju je poduzeće počelo obavljati tek od tekućeg tromjesečja, a izabrali ste je za izvješćivanje jer uslugu koju ste prvotno izabrali za izvješćivanje više ne obavljate ili više nije tipična ili je bitno promijenjena.

11 TEČAJNE RAZLIKE

Tečajne razlike su iznosi koji proizlaze iz promjena tečaja (kao cijene novca) između dva razdoblja. Ovaj razlog se koristi ukoliko se cijena usluge u poduzeću iskazuje u stranoj valuti, a kod obračuna u kunskoj protuvrijednosti dolazi do razlika u cijenama prethodnog i tekućeg razdoblja.

Primjer za ispunjavanje tablice 2. TIPIČNE USLUGE I CIJENE

1	2	3	4	5		6	7
Šifra skupine usluge	Šifra načina formiranja cijena	Identifikacijski broj; opis usluge i glavnih elemenata koji određuju cijenu	Mjerna jedinica	Cijena u kunama bez PDV-a		Razlog promjene ili nedostatka cijene	
				prethodno tromjesečje	tekuće tromjesečje		
2.1	UG	D/32, Cisterna kapaciteta do 5 000 l prijevoz naftnih derivata, Kutina – Zagreb, 85 km	km	7,06	7,43	1	
1.2	TC	Hladnjača, prijevoz voća i povrća, 22 t Padova – Zagreb, 410 km	paleta	370,00	370,50	11	
3.1	UG	M/987, Cisterna do 25 000 l, prijevoz mlijeka, Osijek – Rijeka, 450 km	l	0,11	0,11		
5.2	TC	Kamion s ceradom, Iveco, 9 460 kg, papir na paletama, Pula – Wien, 600 km	tura	7 900	8 000	2	
6.2	TC	Prijevoz žive stoke junice 19 500 kg Arad – Varaždin, 550 km	tura	19,000	19,200	6	
10.1	UG	BT-852, Prijevoz namještaja, Mercedes Atego, 20 m ³ , Bjelovar – Split, 500 km	m ³	170,00	170,00		
4.1	UG	PRZ-986, Prijevoz 40 ft kontejnera Rijeka – Zagreb – Rijeka	tura	2 750,00		8	

Popis usluga cestovnog prijevoza robe za prikupljanje cijena za tablicu 2.

Šifra usluga	Popis usluga cestovnog prijevoza robe za prikupljanje cijena
1.1	Usluge cestovnog prijevoza robe hladnjačama Domaći prijevoz
1.2	Usluge cestovnog prijevoza robe hladnjačama Međunarodni prijevoz
2.1	Usluge cestovnog prijevoza nafte i naftnih derivata cisternama i poluprikolicama Domaći prijevoz
2.2	Usluge cestovnog prijevoza nafte i naftnih derivata cisternama i poluprikolicama Međunarodni prijevoz
3.1	Usluge cestovnog prijevoza ostalih tekućina i plinova cisternama i poluprikolicama Domaći prijevoz
3.2	Usluge cestovnog prijevoza ostalih tekućina i plinova cisternama i poluprikolicama Međunarodni prijevoz
4.1	Usluge cestovnog prijevoza kontejnerima Domaći prijevoz
4.2	Usluge cestovnog prijevoza kontejnerima Međunarodni prijevoz
5.1	Usluge cestovnog prijevoza komadnih pošiljaka i/ili paletizirane robe Domaći prijevoz
5.2	Usluge cestovnog prijevoza komadnih pošiljaka i/ili paletizirane robe Međunarodni prijevoz

6.1	Usluge cestovnog prijevoza živih životinja Domaći prijevoz
6.2	Usluge cestovnog prijevoza živih životinja Međunarodni prijevoz
7.1	Usluge ostaloga cestovnog prijevoza robe – prijevoz vozila Domaći prijevoz
7.2	Usluge ostaloga cestovnog prijevoza robe – prijevoz vozila Međunarodni prijevoz
8.1	Usluge ostaloga cestovnog prijevoza robe – prijevoz kiperima Domaći prijevoz
8.2	Usluge ostaloga cestovnog prijevoza robe – prijevoz kiperima Međunarodni prijevoz
9.1	Usluge specijalnoga cestovnoga prijevoza robe izvanrednih gabarita Domaći prijevoz
9.2	Usluge specijalnoga cestovnog prijevoza robe izvanrednih gabarita Međunarodni prijevoz
10.1	Usluge ostaloga cestovnog prijevoza robe – prijevoz furgonima Domaći prijevoz
10.2	Usluge ostaloga cestovnog prijevoza robe – prijevoz furgonima Međunarodni prijevoz